

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHAN HUY BÌNH

**NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH NHIỄM ẤU TRÙNG
SÁN LÁ SONG CHỦ TRÊN CÁ MÈ TRẮNG VÀ
CÁ TRẮM CỎ TẠI THÀNH PHỐ CẨM PHẢ,
TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SỸ THÚ Y

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHAN HUY BÌNH

NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH NHIỄM ẢO TRÙNG
SÁN LÁ SONG CHỦ TRÊN CÁ MÈ TRẮNG VÀ
CÁ TRẮM CỎ TẠI THÀNH PHỐ CẨM PHẢ,
TỈNH QUẢNG NINH

Chuyên ngành: THÚ Y

Mã số: 60 62 50

LUẬN VĂN THẠC SỸ THÚ Y

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGÔ NHẬT THẮNG

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của chúng tôi. Các số liệu và kết quả trong Luận văn này là hoàn toàn trung thực và chính xác, chưa được công bố trong bất cứ công trình nào khác.

Tôi xin cam đoan mọi thông tin trích dẫn trong Luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc. Mọi sự giúp đỡ để hoàn thành Luận văn đều đã được cảm ơn.

Thái Nguyên, ngày 1 tháng 10 năm 2015

TÁC GIẢ

Phan Huy Bình

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực tập và thực hiện đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm, chỉ bảo, hướng dẫn, giúp đỡ tận tình của các thầy cô giáo, đồng nghiệp, bạn bè và sự động viên khích lệ của gia đình. Nhân dịp này tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

Thầy giáo **TS. Ngô Nhật Thăng** đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tôi hết sức tận tình trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý Đào tạo – Sau Đại học, Ban chủ nhiệm khoa và các thầy cô giáo Khoa Chăn nuôi Thú y- Trường Đại học Nông lâm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập.

Tôi cũng xin trân trọng cảm ơn Ban lãnh đạo và các cán bộ của Trung tâm Khoa học kỹ thuật và sản xuất giống Thủy sản Quảng Ninh, bà con nuôi cá tại 2 xã Dương Huy, Cộng Hòa, Tp. Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh và các đồng nghiệp trong ngành đã giúp tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Cuối cùng Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc về sự ủng hộ, động viên, giúp đỡ của gia đình, bạn bè và đồng nghiệp trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành tốt luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 1 tháng 10 năm 2015

TÁC GIẢ

Phan Huy Bình

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT

Ký hiệu viết tắt	Nghĩa đầy đủ
-	Đến
%	Tỷ lệ phần trăm
Cs.	Cộng sự
Nxb	Nhà xuất bản
TP.	Thành phố
KHKT&SX	Khoa học kỹ thuật và sản xuất
TCN	Tiêu chuẩn ngành

:

:

:

:

:

:

:

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Tên bảng	Trang
Bảng 3.1. Kết quả nghiên cứu chiều dài của cá Mè trắng và cá Trắm cỏ	38
Bảng 3.2. Kết quả nghiên cứu khối lượng của cá Mè trắng và cá Trắm cỏ	39
Bảng 3.3. Thành phần loài và sự phân bố ấu trùng sán lá song chủ ký sinh trên cá Mè trắng	41
Bảng 3.4. Tỷ lệ nhiễm <i>metacercaria</i> qua các giai đoạn sinh trưởng của cá Mè trắng	42
Bảng 3.5. Tỷ lệ nhiễm ghép ấu trùng sán lá song chủ trên cá Mè trắng qua các giai đoạn sinh trưởng	44
Bảng 3.6. Tỷ lệ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Mè trắng thịt tại 2 xã nghiên cứu	46
Bảng 3.7. Mức độ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Mè trắng qua các giai đoạn sinh trưởng	48
Bảng 3.8. Sự phân bố ấu trùng sán lá song chủ ở các cơ quan của cá Mè trắng	49
Bảng 3.9. Thành phần loài và sự phân bố ấu trùng sán lá ký sinh trên cá Trắm cỏ	51
Bảng 3.10. Tỷ lệ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ qua các giai đoạn sinh trưởng của cá Trắm cỏ	52
Bảng 3.11. Tỷ lệ nhiễm ghép ấu trùng sán lá song chủ trên cá Trắm cỏ qua các giai đoạn sinh trưởng	54
Bảng 3.12. Tỷ lệ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Trắm cỏ thịt tại 2 xã nghiên cứu	56
Bảng 3.13. Cường độ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Trắm cỏ qua các giai đoạn sinh trưởng	58
Bảng 3.14. Sự phân bố ấu trùng sán lá song chủ ở các cơ quan của cá Trắm cỏ	59

DANH MỤC HÌNH, ĐỒ THỊ

Tên hình, đồ thị	Trang
Hình 3.1. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm <i>metacercaria</i> qua các giai đoạn sinh trưởng của cá Mè trắng	43
Hình 3.2. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm ghép ấu trùng sán lá song chủ trên cá Mè trắng qua các giai đoạn sinh trưởng	45
Hình 3.3. Biểu đồ Tỷ lệ nhiễm ấu trùng sán lá trên cá Mè trắng thịt tại 2 xã nghiên cứu	46
Hình 3.4. Biểu đồ về sự phân bố ấu trùng sán lá song chủ ở các cơ quan của cá Mè trắng	50
Hình 3.5. Biểu đồ về tỷ lệ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ qua các giai đoạn sinh trưởng của cá Trắm cỏ	52
Hình 3.6. Biểu đồ về tỷ lệ nhiễm ghép ấu trùng sán lá song chủ trên cá Trắm cỏ qua các giai đoạn sinh trưởng	55
Hình 3.7. Biểu đồ về tỷ lệ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Trắm cỏ thịt tại 2 xã nghiên cứu	56
Hình 3.8. Biểu đồ về sự phân bố ấu trùng sán lá song chủ ở các cơ quan của cá Trắm cỏ	60

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu đề tài	3
3. Ý nghĩa của đề tài	3
Chương 1._TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	4
1.1.1. Những hiểu biết về cá mè trắng	4
1.1.2. Những hiểu biết về cá trắm cỏ	5
1.1.3. Một số loài sán lá song chủ ký sinh trên cá (Trematoda)	7
1.1.4. Bệnh sán lá song chủ	16
1.2. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC	19
1.2.1. Tình hình nghiên cứu trong nước	19
1.2.2. Tình hình nghiên cứu ngoài nước	24
Chương 2._ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	31
2.1. Đối tượng và vật liệu nghiên cứu	31
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	31
2.1.2. Vật liệu nghiên cứu	31
2.2. Địa điểm, thời gian nghiên cứu	31
2.2.1. Địa điểm nghiên cứu	31
2.2.2. Thời gian	31
2.3. Nội dung nghiên cứu	31
2.3.1. Kết quả nghiên cứu kích thước và khối lượng cá Mè trắng và cá Trắm cỏ qua các giai đoạn	31

2.3.2. Tình hình nhiễm ấu trùng sán lá (<i>Metacercaria</i>) trên cá Mè trắng tại xã Dương Huy và Cộng Hòa - TP. Cẩm Phả	32
2.3.3. Tình hình nhiễm ấu trùng sán lá (<i>Metacercaria</i>) trên cá Trắm cỏ tại xã Dương Huy và Cộng Hòa - TP. Cẩm Phả	32
2.3.4. Biện pháp phòng bệnh do ấu trùng sán lá song chủ ký sinh trên cá	33
2.4. Phương pháp nghiên cứu	33
2.4.1. Phương pháp thu thập mẫu	33
2.4.2. Phương pháp tiêu cơ.....	33
2.4.3. Định loại <i>Metacercaria</i>	34
2.5. Phương pháp xử lý số liệu	35
2.5.1. Tỷ lệ nhiễm	35
2.5.2. Cường độ nhiễm	36
2.5.3. Xử lý số liệu	36
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	37
3.1. Kết quả nghiên cứu kích thước và khối lượng cá Mè trắng và cá trắm cỏ qua các giai đoạn	37
3.1.1. Kết quả nghiên cứu chiều dài của cá Mè trắng và cá trắm cỏ	37
3.1.2. Kết quả nghiên cứu khối lượng của cá Mè trắng và cá trắm cỏ	39
3.2. Tình hình nhiễm ấu trùng sán lá (<i>Metacercaria</i>) trên cá mè trắng tại xã Dương Huy và Cộng Hòa – TP. Cẩm Phả	40
3.2.1. Thành phần loài ấu trùng sán lá song chủ ký sinh trên cá Mè trắng tại địa điểm nghiên cứu	41
3.2.2. Tỷ lệ nhiễm ấu trùng <i>metacercaria</i> trong cá Mè trắng qua các giai đoạn sinh trưởng	42
3.2.3. Tỷ lệ nhiễm ghép ấu trùng sán lá song chủ trên cá Mè trắng qua các giai đoạn sinh trưởng	44

3.2.4. Tỷ lệ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Mè trắng thịt tại 2 xã Dương Huy và Cộng Hòa - TP. Cẩm Phả	45
3.2.5. Mức độ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Mè trắng qua các giai đoạn sinh trưởng	47
3.2.6. Sự phân bố ấu trùng sán lá song chủ trên các cơ quan của cá Mè trắng	49
3.3. Tình hình nhiễm ấu trùng sán lá (<i>Metacercaria</i>) trên cá trắm cỏ tại xã Dương Huy và Cộng Hòa – TP. Cẩm Phả	51
3.3.1. Thành phần loài ấu trùng sán lá song chủ ký sinh trên cá Trắm cỏ tại địa điểm nghiên cứu	51
3.3.2. Tỷ lệ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Trắm cỏ qua các giai đoạn sinh trưởng	52
3.3.3. Tỷ lệ nhiễm ghép ấu trùng sán lá song chủ trên cá Trắm cỏ qua các giai đoạn sinh trưởng	55
3.3.4. Tỷ lệ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Trắm cỏ thịt tại 2 xã Dương Huy và Cộng Hòa - TP. Cẩm Phả	56
3.3.5. Cường độ nhiễm ấu trùng sán lá song chủ trên cá Trắm cỏ qua các giai đoạn sinh trưởng	58
3.3.6. Sự phân bố ấu trùng sán lá song chủ trên các cơ quan của cá Trắm cỏ	60
3.4. Biện pháp phòng bệnh do ấu trùng sán lá song chủ ký sinh trên cá	62
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	64
1. Kết luận	64
2. Tồn tại	64
3. Đề nghị	65